

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO,
TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 18 d. Nr. 1-70
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 6 straipsnio 6 punktu ir 29 straipsniu,

t v i r t i n u Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO, TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja energetikos įmonių, turinčių daugiau kaip 5 MW galios šilumos ar elektros energijos gamybos įrenginius ir gaminančių parduoti skirtą šilumos ar elektros energiją, energijos išteklių rezervinių atsargų (toliau – rezervinės atsargos) sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo tvarką.

2. Taisyklės netaikomos energetikos įmonėms, kuriose šilumos ar elektros energija gaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti tokių energijos išteklių.

3. Rezervinių atsargų kaupimo tvarką mažesniuose kaip 5 MW galios šilumos ar elektros energijos gamybos įrenginiuose nustato pačios energetikos įmonės.

4. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)).

II. ATSARGŲ KIEKIO SKAIČIAVIMAS

5. Energijos išteklių rezervinių atsargų kiekis turi būti ne mažesnis negu energetikos įmonės vidutiniškai suvartoja per vieną kalendorinį mėnesį, skaičiuojant pagal trejų praėjusių kalendorinių metų mėnesinį vartojimo vidurkį šaltuoju metų periodu. Šaltuoju periodu laikomas laikotarpis nuo lapkričio mėnesio 1 dienos iki kovo mėnesio 31 dienos imtinai.

6. Tuo atveju, kai įmonė valdo daugiau kaip vieną gamybos įrenginį ir juose naudojamas įvairių rūšių kuras, rezervinių atsargų kiekis apskaičiuojamas atskiriems gamybos įrenginiams.

7. Rezervinių atsargų kiekis integruotoje centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje apskaičiuojamas susumavus atskirų kuro rūšių trejų praėjusių metų vidutinį mėnesinį sunaudojimą šaltuoju periodu pagal įmonės valdomus gamybos įrenginius.

III. ATSARGŲ KAUPIMAS IR LAIKYMAS

8. Rezervinių atsargų nomenklatūrą (kuro rūšis) nusistato pačios įmonės, atsižvelgdamos į technologines įmonės galimybes šį kurą panaudoti ir pagaminti reikiamą energijos kiekį.

9. Rezervinės atsargos gali būti laikomos įmonės ar jos padalinių kuro sandėliuose (terminaluose) ar kitų įmonių, teikiančių kuro saugojimo paslaugas, kuro sandėliuose (terminaluose).

10. Sandėliai (terminalai) turi būti įrengti ir naudojami pagal galiojančių teisės aktų ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus.

11. Sandėliai (terminalai) turi būti įrengti ir naudojami taip, kad juose laikomas rezervines atsargas bet kuriuo metu būtų galima ne vėliau kaip per 3 valandas pradėti tiekti į naudojimo vietas automobilių, geležinkelio transportu arba vamzdynais. Turi būti sutvarkyti privažiuojamieji keliai, užtikrinta atitinkama elektros ir šilumos energijos tiekimo kategorija.

12. Skystosios kuro rezervinės atsargos turi būti laikomos metrologiškai patikrintose (kalibruotose) stacionariosiose talpyklose.

13. Rezervinės atsargos rezervuaruose gali būti laikomos kartu su valstybės ar įmonės kitomis eksploatacinėmis kuro atsargomis.

14. Laikomų rezervinių atsargų kokybę turi atitikti privalomųjų kokybės rodiklių ir standartų reikalavimus bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakyme Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [153-7849](#)) nustatytus reikalavimus.

15. Už rezervinių atsargų kokybę atsako įmonės, privalančios jas kaupti. Įmonės privalo turėti rezervinių atsargų kokybę patvirtinančius dokumentus.

16. Rezervinėms atsargoms nepriskiriami nepaimami likučiai rezervuaruose bei naudoti netinkamas kuras.

IV. ATSARGŲ TVARKYMAS, NAUDOJIMAS IR APSKAITA

17. Rezervinių atsargų apskaita turi užtikrinti galimybę nustatyti kaupiamų ir tvarkomų rezervinių atsargų kiekius, sudėtį, laikymo vietas, kaupimo ir laikymo sąnaudas. Įmonės buhalterinėje apskaitoje rezervinės atsargos turi būti apskaitomos atskiroje sąskaitoje, atskiriant jas nuo įmonių kitų eksploatacinių ar naftos produktų valstybės atsargų. Apskaitoje turi būti nurodyta, kuriems įrenginiams rezervinės atsargos yra laikomos.

18. Rezervinės atsargos turi būti apskaitomos vadovaujantis kuro apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.

19. Įmonės privalo turėti rezervinių atsargų, kad ir kur jos būtų laikomos, įsigijimą arba kitus atsargų teisėto valdymo pagrindus patvirtinančius dokumentus.

20. Už rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą, neatsižvelgiant į jų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas, atsako įmonės, privalančios jas kaupti.

21. Sprendimą panaudoti rezervines atsargas priima įmonės administracija: įmonės vadovas išleidžia įsakymą, kuriame nurodoma šiose Taisyklėse išvardytų rezervinių atsargų panaudojimo būtinumo priežastys. Apie priimtą sprendimą tą pačią ar pirmą darbo dieną po šventinių ar išeiginių dienų įmonės administracija informuoja savivaldybę ir Valstybinę energetikos inspekciją prie Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija).

22. Rezervinės atsargos gali būti naudojamos energijos tiekimo saugumui (patikimumui) užtikrinti avarių, gaisrų, kuro tiekimo sutrikimų, stichinių nelaimių atvejais ar ekstremalių situacijų laikotarpiu.

23. Įmonės turi visiškai atkurti reikiamą rezervinių atsargų kiekį per vieną mėnesį nuo rezervinių atsargų panaudojimo termino pabaigos. Apie atkurtas rezervines atsargas įmonė raštu informuoja Valstybinę energetikos inspekciją. Ilgesnius atkūrimo terminus įmonė suderina su Valstybine energetikos inspekcija bei savivaldybe.

V. ATSARGŲ KONTROLĖ IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

24. Rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą kontroliuoja Valstybinė energetikos inspekcija, neatsižvelgdama į rezervinių atsargų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas. Valstybinės energetikos inspekcijos pareigūnai pagal kompetenciją turi teisę bet kuriuo įmonės darbo metu įeiti į ūkio subjekto teritoriją, patalpas ir patikrinti:

24.1. apskaitos dokumentus, susijusius su rezervinių atsargų kaupimu ir tvarkymu, kad galėtų nustatyti, kiek sukaupta rezervinių atsargų, ir patikrinti, ar įmonės ataskaitos bei elektroniniu ryšiu teikti duomenys atitinka apskaitos dokumentų duomenis;

24.2. apskaitos žurnalų pildymą ir duomenis, esančius kompiuteriuose, susijusius su kaupiamomis ir tvarkomomis rezervinėmis atsargomis;

24.3. rezervinių atsargų nomenklatūrą ir kiekius;

24.4. rezervinių atsargų atnaujinimą;
24.5. rezervinių atsargų panaudojimo pagrįstumą;
24.6. rezervinių atsargų atkūrimo faktą ir terminus;
24.7. sandėlių ir terminalų, kuriuose laikomos rezervinės atsargos, tinkamumą atsargoms laikyti.

25. Valstybinė energetikos inspekcija sudaro energetikos įmonių, turinčių daugiau kaip 5 MW galios šilumos ar elektros energijos gamybos įrenginių ir gaminančių parduoti skirtą šilumos ar elektros energiją, sąrašus, kuriuos pateikia arba apie jų pasikeitimus informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją ir Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją, taip pat raštu informuoja atitinkamas savivaldybes.

26. Valstybinė energetikos inspekcija įmones tikrina ne rečiau kaip vieną kartą per metus – paprastai rugsėjo 30 dienos būklę. Gali būti atliekamas neeilinis patikrinimas, siekiant nustatyti, ar pašalinti akte nurodyti trūkumai. Įmonių, sistemingai nevykdančių šių Taisyklių reikalavimų, patikrinimų periodiškumą ir datas nustato Valstybinės energetikos inspekcijos viršininkas.

27. Atlikusi patikrinimą, Valstybinė energetikos inspekcija surašo patikrinimo aktą, kuriame nurodomi patikrinimo metu nustatyti trūkumai ir privalomi vykdyti nurodymai. Patikrinimo akto formą ir pildymo taisykles nustato Valstybinė energetikos inspekcija. Valstybinė energetikos inspekcija informuoja Energetikos ministeriją bei savivaldybes apie atlikto patikrinimo rezultatus.

28. Įmonė informaciją apie patikrinimo akte nurodytų trūkumų pašalinimą (ar nepašalinimo priežastis) pateikia per penkias darbo dienas po jame nurodytos datos Valstybinei energetikos inspekcijai.

29. Įmonių, nevykdančių rezervinių atsargų kaupimo apimčių reikalavimų ar valdančių gamybos įrenginius be rezervinių atsargų naudojimo įrenginių ir tuo pažeidžiančių veiklos sąlygas, sąrašus su patikrinimo duomenimis Valstybinė energetikos inspekcija perduoda Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai. Taip pat informuojamos atitinkamos savivaldybės, o esant reikalui ir kitos valstybės institucijos. Sąrašai viešai skelbiami Valstybinės energetikos inspekcijos leidinyje „Energetikos priežiūra“ bei interneto tinklalapyje www.vei.lt.

30. Rezervinių atsargų kokybę įmonėse kontroliuoja Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos. Ši kontrolė paprastai atliekama tuo pačiu metu, kai Valstybinė energetikos inspekcija tikrina rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą.

31. Valstybinė energetikos inspekcija sudaro ir administruoja elektroniniu būdu tvarkomą rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo duomenų bazę.

32. Energetikos įmonės privalo pateikti informaciją apie ketvirčio paskutinės dienos rezervinių atsargų apimtį įmonėje Valstybinės energetikos inspekcijos teritoriniam skyriui per 15 dienų ketvirčiui pasibaigus. Įmonės, kurioms pagal šias Taisykles priklauso kaupti rezervines atsargas, informaciją privalo teikti pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą mėnesinę formą EN-11 „Kuro išteklių sunaudojimo ir atsargų statistinė ataskaita“ bei vadovaudamosi Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 „Dėl Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [59-2923](#)).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Už rezervinių atsargų nesukaupimą, trūkumą, panaudojimą nenustatytoms reikmėms, informacijos nepateikimą arba klaidingos informacijos pateikimą įmonės atsako teisės aktų nustatyta tvarka.
